

የምድር መንቀጥቀጥ

... የምድርም መናወጥ በልዩ ልዩ ስፍራ ይሆናል፤... " (ማቴ.24:7)

አላምናክ የሚባለው የአለም የምድር መናወጥን መመዘገቢያ መዝገብ እንደሚነግረን ከ1000 ዓ.ም እስከ 1800 ዓ.ም ድረስ በአለም ላይ የነበሩት ጠንካራ የምድር መንቀጥቀጦች 21 ብቻ ነበሩ። ከ1800 እስከ 1900 ዓ.ም. ግን ደግሞ 18 አብይ የመሬት መንቀጥቀጦች ተዘግበዋል። በሚቀጥሉት 50 አመታት ማለትም 1900 እስከ 1950 ዓ.ም. ድረስ 33 ጎይለኛ የምድር መንቀጥቀጦች ታይተዋል። ይባስ ብሎ ደግሞ ከ1950 እስከ 1991 ድረስ 93 አደገኛ የምድር መናወጦች ተመዘግበዋል። በዚህም አደጋ 1.3 ሚሊዮን ህዝቦች አልቀዋል። በቅርብ ጊዜ ደግሞ ማለትም ከ1993 በኋላም የነበሩትን የምድር መናወጦች ዘገባ ቀጥሎ ባለው ሰንጠረዥ ይመልከቱ፡-

ጊዜው	ስፍራው	የመንቀጥቀጡ መጠን	የደረሰው ጉዳት
Jan 12 2010	በሄይቲ ደሴት (Haiti)	magnitude 7.9	316,000 ህዝብ ሞተ
Dec 26, 2004	በሱማትራ ኢንዶኔዢያ	magnitude 9.0	ከ250,000+ ህዝብ ሞተ
Dec 24, 2004	ታዝሜኒያ (አንታርቲካ)	magnitude 8.1	ግምቱ አልታወቀም
Dec. 26, 2003	ደቡብ አራን	magnitude 6.5	41,000 ህዝብ ሞተ
May 21, 2003	ሰሜን አልጄሪያ	magnitude 6.8	2,300 ህዝብ ሞተ
March 25, 2002	ሰሜን አፍጋኒስታን	magnitude 5.8	1,000 ህዝብ ሞተ
Jan. 26, 2001	ህንድ	magnitude 7.9	13,000 ህዝብ ሞተ
Sept. 21, 1999	ታይዋን	magnitude 7.6	2,400 ህዝብ ሞተ
Aug. 17, 1999	ሰሜን ቱርክ	magnitude 7.4	17,000 ህዝብ ሞተ
Jan. 25, 1999	ምዕራብ ኮሎምቢያ	magnitude 6	1,171 ህዝብ ሞተ
May 30, 1998	ሰሜን አፍጋኒስታንና ታጂክስታን	magnitude 6.9	5,000 ህዝብ ሞተ
Jan. 17, 1995	ኮቢ ጃፓን	magnitude 7.2	6,000 ህዝብ ሞተ
Sept. 30, 1993	ላቲካ ህንድ	magnitude 6.0	10,000 ህዝብ ሞተ
June 21, 1990	ሰሜናዊ ምዕራብ አራን	magnitude 7.3-7.7	50,000 ህዝብ ሞተ
Dec. 7, 1988	ሰሜናዊ ምዕራብ አርመን	magnitude 6.9	25,000 ህዝብ ሞተ
Sept. 19, 1985	ማዕከላዊ ሜክሲኮ	magnitude 8.1	9,500 ህዝብ ሞተ

ከ2000–2010 በምድር ዙሪያ የነበሩ የምድር መንቀጥቀጦችና በሰው ላይ ያደረሱት ጉዳት

Magnitude	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
8.0–9.9	1	1	0	1	2	1	1	4	0	1	1
7.0–7.9	14	15	13	14	14	10	10	14	12	16	22
6.0–6.9	158	126	130	140	141	140	142	172	166	144	150
5.0–5.9	1,345	1,243	1,218	1,203	1,515	1,693	1,712	1,885	1,537	1,896	1,983

4.0–4.9	8,045	8,084	8,584	8,462	10,888	13,917	12,838	12,275	11,943	6,805	10,383
3.0–3.9	4,784	6,151	7,005	7,624	7,932	9,191	9,990	9,876	11,138	2,905	4,321
2.0–2.9	3,758	4,162	6,419	7,727	6,316	4,636	4,027	3,593	3,542	3,014	4,623
1.0–1.9	1,026	944	1,137	2,506	1,344	26	18	43	16	26	39
0.1–0.9	5	1	10	134	103	0	2	2	0	1	0
No magnitude	No magnitude	3,120	2,938	2,937	3,608	2,939	864	828	1,829	17	24
Total	22,256	23,534	27,454	31,419	31,194	30,478	29,568	29,671	30,183	14,825	21,546
Estimated deaths	231	21,357	1,685	33,819	284,010	82,364	6,605	712	88,011	1,790	320,129

ከ1990–1999 በምድር ዙሪያ የነበሩ የምድር መንቀጥቀጦች (Source: National Earthquake Information Center, U.S. Geological Survey. Web: neic.usgs.gov/neis/eqlists/eqstats.html)

ይህ ትዕይንታዊ የመሬት መንቀጥቀጥ መብዛትና የመንቀጥቀጥ ግፊት ብዛት ሳይቲስቶችን ምድር ወደ ታላቅ የክርስ ምድር ንውጥውጥታ (seismic disturbances) ውስጥ እንደገባች ይገምታሉ። መጽሐፍ ቅዱሳችንም በግልጽ በመጨረሻው ዘመን ታላቅ ነውጥ እንደሚኖር አስቀድሞ ተናግሯል። ምድር እንደ ሰካራም ሰው ወደ ፊትና ወደ ኋላ መወዛወዟ ታላላቅ ህንጻዎች ያሉባቸው አገሮችና ህዝቦች መጨረሻቸው አስከፊ እንደሆነ መገመት እንችላለን።

የምድርን መንቀጥቀጥ የሚያጠኑ (Seismologists) እንደሚሉት በ1994 በካሊፎርኒያ ከ30 ቢሊዮን ዶላር በላይ ኪሳራ ካመጣው ነውጥ በላይ 50 ጊዜ የበለጠ ታላቅ ነውጥ ይመጣል ብለው ይጠባበቃሉ። በታይላንድና በጃፓን ብዙ ህዝብና ንብረት ያወደመውም ሱናሚ የተነሳው ከወቂያኖስ መካከል ከሚነሳ የምድር መናወጥ መሆኑ ታውቋል።

ካሊፎርኒያ ይሁን ወይንም ቶኪዮ የምድር መናወጥ መምጣቱ አይቀሬ ነው። አስከፊው ገጽታ ግን ከዚህ ነውጥ በኋላ የሚኖረው የሞት ብዛት፣ መፈራረስና የኢኮኖሚ ውድቀት በአዕምሮ ማሰብ አስቸጋሪ ይሆናል።